

ἀπαισίου 18ου αἰῶνος, τὸν ἐχθρό. Δίχως καμμίαν ἀμφιβολίαν, αὐτὴ εἶνε ἡ βαθεῖα καὶ κρυφὴ αἰτία μιᾶς ἀντιπαθείας ποὺ ἐκδηλώνεται μὲ μίαν τυφλὴν ἀδικίαν εἰς τὰ «Μαθήματα φιλολογίας». Φαντασθῆτε πραγματικά ὅτι ὁ Σενιὲ ἐξέφυγεν ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ δημίου γιὰ μιὰ στιγμή καὶ ἐξῆσε κάτω ἀπὸ τὸ Κονσουλᾶτον. Δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἀμφιβολία πῶς δὲν θὰ πλησίαζε τὴν συντροφιά τοῦ Σονάρ καὶ τοῦ Μορλέ...

Ὁ Σενιὲ εἶνε μία ψυχὴ γεμάτη φλόγα καὶ ἀρετήν. Εἶνε ἓνα ἀνδρωμένον πνεῦμα ποὺ μέσα του πνέει τὸ πνεῦμα ἐνὸς αἰῶνος. Καὶ τί αἰῶνος! τοῦ πιὸ τολμηροῦ, τοῦ πιὸ ἀγαπητοῦ καὶ τοῦ πιὸ μεγάλου! Ἰδοὺ τον ἀναμειγμένους μὲ τὸν Λαὸν καὶ τοὺς ἥρωας τοῦ 1779. Ἐμοιράζετο τὸ δυνατόν ἰδανικὸν των καὶ τὰς

εὐγενεῖς πλάνας των. Κυττάξατε τὸν πλατυμέτωπον αὐτὸν ἄνθρωπον, πλήρη εἰκόνων καὶ σκέψεων μὲ τὸν ἀθλητικὸν λαιμόν του, ποῦ μὲ τὸ μάτι ἀναμμένο ἐρρίφθη μέσα εἰς τὸ πλῆθος τῶν κομμῆτων καὶ ἐθυσίασε τὴν ἐλευθερίαν του, τὴν καρδιά του, τὸ πνεῦμα του καὶ τὴν ζωὴν του. Αὐτὸς ὁ ἄνδρας, εἶνε ὁ μεγάλους Σενιέ. Συνενώνει μὲ τὴν σοφίαν τὴν πολιτικὴν τὴν ὁρμὴν ἐνὸς ἥρωος Δὲν εἶνε μόνον καλλιτέχνης βαθυστόχαστος, εἶνε μαζὺ καὶ πολίτης, εἶνε ἄνθρωπος, μεγάλος ἄνθρωπος. Πλήρης θάρρους, πιστός, σφός, μὲ δρᾶσιν μέσα εἰς τὰ ἐγκλήματα ποῦ τὸν περιζώνουν, ἐντελὼς μακρὰν ἀπὸ τὴν βίαν, διότι δὲν ἐγνώρισε τὸν φόβον, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ λέγῃ:

«Ὦ, ἀρετὴ! Ἐσὺ γὰρ κλάψης, ἀν πεθάνω!»

Ἡ ζωὴ του εἶνε ὀλίγη. ἀλλὰ δυνατὴ. Ἦξιζεν ἀληθινὰ τὸν θάνατόν του. Ἦτο ἄξιος διὰ τὸ πολιτικὸν μαρτύριον.»

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ

Τὸ Ἀγγλικὸν περιοδικὸν «Ἄνσερ» δημοσιεύει τὸ ἐξῆς ἐνδιαφέρον ἄρθρον, ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι εἰς τὴν σημερινὴν ἀκρίβειαν ὑπάρχουν ἀριστουργήματα ζωγραφικῆς πωληθέντα ἀντὶ εὐτελεστάτης τιμῆς.

«Πρὸ τινος, ὁ ἔμπορος κ. Χέρμπερτ ἠγόρασε μίαν εἰκόνα πρωτότυπον ἀπὸ κἄποιου παλαιοπωλεῖον πληρώσας 500 φράγκα. Ἦτο ὠρισμένως ἡ μεγαλύτερα εὐκαιρία ποῦ θὰ ἠμποροῦσεν ἄνθρωπος νὰ ἐπιτύχῃ ἴσως. Μετὰ τινὰς μῆνας, εἰδικοί ἐξετάσαντες τὴν εἰκόνα, ἐξηκρίβωσαν ὅτι ἦτο ἓνα θαυμάσιον ἔργον τοῦ Ρέμπραντ, τοῦ προσέφερον δὲ ὅπως τὴν ἀγοράσουν ἐν ἑκατομμύριον φράγκων!

Πρὸ τινων μνηῶν πάλιν εἰς τὸ καλύδι ἐνὸς Ρώσου χωρικοῦ εὐρέθησαν δύο ἀριστουργήματα ζωγραφικῆς, τὰ ὅποια ὁ χωρικός εἶχε μέσα εἰς τὴν κουζίνα του ἀνάποδα — εὐτυχῶς — ἐπὶ τινος τραπέζης, ἔθετε δὲ ἐπ' αὐτῶν τὰ μαχαίροποήρουκα καὶ τὰ πιάτα. Αἱ εἰκόνες ἠγοράσθησαν ἀντὶ εὐτελεστάτου ποσοῦ, ἔχουν δὲ ἀξίαν ἑκατομμυρίου.

Υπάρχουν ἄπειρα παρὰδεύματα, καθ' ἃ ἔργα τέχνης μεγάλης ἀξίας περιῆλθον τυχαίως εἰς τὴν κατοχὴν ἀνθρώπου ἀδοχοῦ τῆς τέχνης, ὁ ὅποιος τὰ ἐπώλησεν ἔπειτα ἀντὶ εὐτελοῦς τιμῆς εἰς εἰδικὸν καὶ ἐπλούτισε.

Ὁ κ. Ντάιβος λ. χ. ἀπὸ τὸ Μπρίστολ ἐπισκεφθεὶς κἄποιον συγγενὴ του, ἐξηκρίβωσεν ὅτι εἶχε μέσα στὴν κουζίνα του ἐν ὑπέροχον ἔργον τοῦ Λαντσήρ. Ὁ ἄνθρωπος ἐξήγησεν, ὅτι ἀντὶ νὰ τὸ πετάξῃ στὰ σκουπίδια ὡς ἄχρηστον, τὸ εἶχε μέσα στὴν κουζίνα! Εἰς τὴν σάλαν του ὅμως εἶχεν ἀντιγραφὰς σημερινῶν ἔργων, ποῦ δὲν εἶχαν καμμίαν ἀξίαν. Ἀλλ' ἦσαν καινούργυ, καὶ ἔκχυνον πυροῦραν! Κἄποιος ἄλλος, ἱατρός ἀπὸ τὸ Μπερμιγγχαμ, ἐπισκεφθεὶς ἔσταν ἄρρωστον πελάτην του, ποῦ ἔμενεν εἰς πτωχί-

κὸν σπῆτι, ἀνεκάλυψε κρεμασμένην εἰς μίαν σφίταν καὶ περιφρονημένην μίαν θαυμάσιαν εἰκόνα τοῦ Λάλυ. Τὴν ἠγόρασεν ἀμέσως ἀντὶ ὀλίγων σελλινίων καὶ τὴν ἐπομένῃ τὴν ἐπώλησεν ἀντὶ 400 χιλιάδων φράγκων!

Ἐνας ἔμπορος ἔργων ζωγραφικῆς, γνωστότατος εἰς τὸ Παρίσι, ἐχρησάσθη μίαν κορνίζα ἐξαιρετικοῦ μεγέθους, ἀπετάθη δὲ εἰς διάφορα μέρη, ὅταν ἐπὶ τέλους παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν κἄποιος ξυλουργὸς μὲ μίαν τεραστίαν εἰκόνα, τὴν ὁποίαν ἐζήτηε νὰ πωλήσῃ. Τὴν εἰκόνα τὴν ἐθεωροῦσεν ἄχρηστον καὶ τὴν ἔδιδε μαζὺ μὲ τὴν κορνίζαν. Ὁ ἔμπορος τὴν ἠγόρασεν 20 φράγκα, μὴ γνωρίζων δὲ καὶ ὁ ἴδιος τὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου, τὸ ἔβαλε σὲ μίαν ἄκρην εἰς τὸ καταστήματός του. Μετ' ὀλίγους μῆνας, φίλος του καλλιτέχνης, ἐπισκεφθεὶς τὴν καταστημά του, ἐζήτησε νὰ ἐξετάσῃ τὸν σκονισμένον πίνακα. Ἀπεδείχθη, ὅτι ἦτο μία παρὰλλαγὴ τῆς εἰκόνης τοῦ Ραφαήλου «Ἀδάμ καὶ Εὐά», ἡ ὁποία ὑπάρχει εἰς τὸ Βατικανόν, ἀξίας 100 χιλ. φράγκων. Ἡ παρὰλλαγὴ ἦτο ἔργον τοῦ ἰδίου Ραφαήλου.

Πρὸ τινων ἐτῶν ἡ περίφημος εἰκὼν τοῦ Ραφαήλου, ἡ «Σφαγὴ τῶν Ἀθώων», εὐρέθη εἰς μίαν καλύβαν εἰς τὸ Κόμο τῆς Ἰταλίας. Ἀνῆκεν εἰς τὴν κυρίαν Μπέντα Ρίβα, πτωχὴν χήραν, ἡ ὁποία ἐνῶ προηγουμένως θὰ ἦτο εὐτυχὴς νὰ τὴν πωλήσῃ ἀντὶ ὀλίγων λιρῶν, ὅταν ἔμαθε τὸ ὄνομα τοῦ καλλιτέχνου ἠρνήθη νὰ τὴν δώσῃ ἀντὶ 800 χιλ. φράγκων, ποῦ τῆς προσέφερον.

✱

Πλεῖστα ἔργα μεγάλων ζωγράφων παρὰμένουν ἀφανῆ ἐπὶ ἔτη εἰς πτωχόσπιτα, καταστήματα ἢ ὑπόγεια, τῶν κατόχων αὐτῶν οὐδέποτε φανταζομένων ὅτι ἦσαν κύριοι ἐνὸς θησαυροῦ. Πρὸ τινος εἰς ἓνα σπῆτι χωρικοῦ εἰς Τσεσάιαρ

ἀνεκαλύφθη ἐν ἀριστοῦργημα τοῦ Ρόμνου. Ὁ υἱὸς τοῦ χωρικοῦ τῷ ἔδωκεν ἀντὶ ὀλίγων σελληνίων, ἔπειτα ἐπώληθη πάλιν, περιῆλθεν εἰς πολλὰς χεῖρας καὶ ἐν τέλει ἐξηκριβώθη ἡ ἀξία του.

Εἰς τὸ Βαίριγκεν, παρὰ τὸ Κουρτράι, κῆποιον ἀριστοῦργημα τοῦ "Αλμπερτ Ντύρερ, πρὸ πολλοῦ χαμένον περιῆλθε τυχαίως εἰς τὴν κατοχὴν μιᾶς χωρικῆς, ἡ ὁποία περιφρονητικῶς τὸ εἶχε πεταμένο μέσα εἰς μίαν σιταποθήκην. Τὸ ἡγόρασε κῆποιος ἔμπορος ἀντὶ ὀλίγων δεκαρῶν, ὁ ὅποιος τὸ ἐπώλητεν εἰς εἰδικὸν, πληρωθεὶς δέκα σελλινία. Ἐπειτα ἐξηκριβώθη ὅτι ἦτο ἐν ἀνεκτίμητον ἀριστοῦργημα τοῦ Ντύρερ κλαπέν ἀπὸ τὸ Ἑθνικὸν Μουσεῖον τοῦ Μονάχου. Οὐδέποτε ἀνεκαλύφθη ὁ κλέπτης. Ἡ χωρική εἶχεν εὖρη τὴν εἰκόνα πεταμένην εἰς ἓνα χωράρι!

Δύο Ἀγγλοι φριττηταί, κατὰ τινὰ ἐκδρομὴν, κατέλυσαν διὰ νὰ περάσουν τὴν νύκτα εἰς ἓνα σπιτάκι χωρικοῦ. Εἰς τὸ δώματιον ποῦ τοὺς παρεχωρήθη ὅπως κοιμηθῶν εἶδον κρεμασμένας εἰς τὸν τοῖχον τρεῖς παλαιὰς εἰκόνας. Ἡ μία ἦτο πρωτότυπον ἔργον τοῦ Βᾶν Ντύκ καὶ αἱ ἄλλαι δύο τοῦ Χομπέμκ. Ἠγόρασαν καὶ τὰς τρεῖς εἰκόνας ἀντὶ πέντε σελλινίων καὶ τὴν ἐπομένην ἀμρότεροι ἔγεινεν πλούσιοι.

Πλέον ἐνδιαφέροντα καὶ περισσότερον ρωμαντική ὅμως εἶνε ἡ ἱστορία ἐνὸς ζωγράφου, ὁ ὅποιος περιοδεύων εἰς τὴν Ἰσπανίαν καὶ κατὰ κράτος

εἰς ἐν ξενοδοχεῖον, προσεβλήθη τὴν νύκτα ὑπὸ συμμορίας ληστῶν. Χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν ψυχραμίαν του, μόλις εἶδε τοὺς ληστὰς εἰς τὸ δωματίον του ἐξήγαγε τὸ ρεβόλβερ του καὶ ἐπυροβόλησεν εἰς τὸν ἀέρα τρεῖς αὐτοὺς εἰς φυγὴν. Μία σφαῖρα ἐκοψε τὸν σπάγγον, δι' οὗ ἦτο κρεμασμένη μία εἰκὼν στὸν τοῖχον. Ἡ εἰκὼν ἔπεσε στὸ πάτωμα καὶ ὁ καλλιτέχνης ἐπλησίασεν ἀπὸ περιέργειας καὶ τὴν ἐξήτασε. Τὴν ἐπομένην τὴν ἡγόρασαν ἀντὶ δέκα φράγκων καὶ τὴν ἐπώλησεν ἔπειτα ἀντὶ ἐνὸς ἐκκοτμοῦρου. Ἦτο ἐν θαυμάσιον ἔργον τοῦ Βελσκέξ.

*

Ἄλλ' ὑπάρχουν ἀπειρα τοιαῦτα παραδείγματα· πρὸ τίνος ἡγοράσθη ἀντὶ ὀλίγων φράγκων ἀπὸ κῆποιον ληστὴν εἰς τὸ Μαρόκον ἐν ἀριστοῦργημα τοῦ Κορέτζιο ἀξίας ὀλοκλήρου περιουσίας. Εἰς τὸ Παρίσι πρὸ τινων ἐτῶν, ἀντὶ ὀλίγων φράγκων, ἡγοράσθη ἀπὸ μίαν ἀποθήκην πετρελαίου ἓνα θαυμάσιον πίναξ τοῦ Ρέμπραντ. Εἰς τὴν Ἀμβέρσταν, ἐνῶ κατεδούρετο κῆποιον παλαιὸ πτωχικὸ σπῆτι, ἀνεκαλύφθη μέσα εἰς τὸν σωρὸν τῶν χωμάτων καὶ τοῦβλων ἐν ἀριστοῦργημα τοῦ Βᾶν Ντύκ. Πρὸ τινων ἐτῶν εἰς δημοπρασίαν παλαιῶν ἐπίπλων εἰς τὸ Κάραναβον ἡγοράσθη ἀντὶ 5 λιρῶν μία εἰκὼν, ἡ ὁποία ἐξηκριβώθη ὡς ἔργον τοῦ Ροῦμπες, καὶ ἐπώληθη 700 χιλιάδας φράγκα!

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Δύο νέας προεσπερίδας χάριν τῶν τραυματιῶν ἔδωκεν εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον ὁ «Σύνδεσμος Ψυχαγωγίας τῶν Πολεμιστῶν». Κατὰ τὴν πρώτην ἐτραγουδῆσαν αἱ δεσπ. Γρηγοράκη, Αἰλαοῦνη, ἀπήγγειλαν αἱ δεσπ. Ζαμάνου καὶ Μπεκιάρη, ὁ κ. Κούλας ἔπαιξε βιολί, ἡ μουσική τῆς Φρουρᾶς μετὰ τῆς χορωδίας ἔπαιξε δύο ἑμβατήρια καὶ τὴν Ἑλληνικὴν πανήγυριν τοῦ κ. Καίσαρη, ὁμᾶς δὲ τοῦ Αὐχείου τῶν Ἑλληνίδων ἐχόρευον Ἑλληνικοὺς χορούς.

Κατὰ τὴν δευτέραν ἐπαίχθη ἡ «Μαύρη παρηγοριά» τοῦ κ. Λάσκαρη, ὑπὸ κυριῶν τοῦ Κυανοῦ Σταυροῦ, τό : «Ζητεῖται Ὑληρέτης», ὑπὸ τῆς δραματ. σχολῆς τοῦ Ἑλλ. Ὁδείου. Ἐτραγουδῆσαν ἡ κ. Φραγκουδάκη, ἡ δ)νὶς Ἰφ. Ἀποστόλου, ὁ κ. Κουταβᾶς καὶ ἀπήγγειλαν ἡ κ. Τερένσιο καὶ δ)νὶς Μ. Κυπαρίσση.

— Αἱ ἐφετεῖναι συναυλίας τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν δὲν εἶχον ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον, διότι ἐνεκα τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ κ. Μαροῦ, ἐπανελήφθησαν ἔργα παιχθέντα καὶ ἄλλοτε. Ἰδιαιτέρως μνηεὶς πρέπει νὰ ἀξιοθῇ ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ρωσσο-Γερμανοῦ πιανίστα κ. Χίλμεργ, ὅστις ἐθαυμάσθη διὰ τὴν δύναμιν, τὸν συντονισμόν μετὰ τὴν ὀρχήστραν, τὴν αἰσθητικὴν λεπτότητα καὶ τὴν ἀφέλειαν, χωρὶς ταχυδακτυλογράφας εἰς τὸ παίξιμον. Ἡ Χορωδία Ἀθηνῶν ἐτραγουδῆσε τὸ Stabat Mater τοῦ Περγολέζε, το ὁποῖον παρὰ τὴν μονοτονίαν του, ἠκούσθη μετὰ κατανύξεως. Ἀπὸ τὰ Δημοτικὰ τραγούδια ἤρσαν ἡ Αεβεντιά, δημῶδες ᾄσμα Πελοποννησιακόν. Ἐν δευτέρᾳ συναυλίᾳ ἐπα-

λίσαν οἱ ἑπτὰ λόγοι τοῦ Χριστοῦ, μετὰ μονωδίας, μικτὴν χορωδίαν καὶ ὀρχήστραν.

— Ἀπὸ τὰς ἄλλας συναυλίας ξεχωρίζομεν τὴν τῆς κ. Φραγκουδάκη, ἡ ὁποία ἐτραγουδῆσεν ἐξαιρετικῶς καλὰ τὰ Ἰνδιανικὰ τραγούδια καὶ τὰ Δημοτικὰ, ἐκ τῶν ὁποίων ἤρσαν πολὺ ἡ Πέρδικα.

— Ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἰσπανικῆς Χορωδίας ὑπῆρξεν ἐν δίδαγμα ἀξιομίμητον. Νὰ ἀποκρίσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸσον τελείαν εἰς ἐκτέλεσιν καὶ ἀριθμὸν μικτὴν χορωδίαν. Αἱ συναυλίας τῆς ὀρχήστρας δὲν ἦσαν ἀνώτεροι τῶν ἰδικῶν μας.

— Δύο φιλολογικὰς ἀπογευματινὰς ἔδωκεν ἡ διακεκριμένη καθηγήτρια ἐν τῷ Ἑλλ. Ὁδείῳ κ. Θ. Δρακοπούλου. Τὴν μίαν διὰ τὸν Σολωμόν, μετὰ εἰσηγήσιν τοῦ κ. Μιχαλοπούλου καὶ τὴν ἄλλην διὰ τὸν κ. Παλαμᾶν, μετὰ εἰσηγήσιν τοῦ κ. Γκόλφιν. Αἱ μαθήτριάς τῆς δεσποινίδος Λάσκαρη, Καλογεροπούλου, Κατσάνου, Ξηροταγάρου, Κυθωνιάτου, Καλιανέση καὶ Μπεκιάρη, ἀπήγγειλαν τοὺς ἐκλεκτοτέρους στίχους τῶν ποιητῶν, ἡ ἰδία δὲ κ. Δρακοπούλου ὑπῆρξεν ἀριστοτέχνης εἰς τὴν ἀπαγγελίαν τῶν δραματικωτέρων ποιημάτων.

— Ἐν συναυλίᾳ τῆς ὀρχήστρας τοῦ Ἑλλ. Ὁδείου, ἔπαιξε μετ' ἐξαιρετικῆς τέχνης ἡ ἀριστοῦχος δεσπ. Τασία Καστριώτου, διερμηνεύσασα τὸ Κονσέρτο εἰς λ' α' τοῦ Σούβαν μετὰ πολλὴν δεξιοτεχνίαν.

— Διεληθῶσα ἐξ Ἀθηνῶν ἔδωκε δειγμάτων τῆς μεγάλης τέχνης τῆς ἡ γνωστῆς κλειδοκυμβαλίστριας δεσπ. Ἀγλαΐα Βυζάντη, ἐπιδείξασα εἰς δυσκολωτάτας συνθέσεις σπάνιον μηχανισμόν ἐκτελέσεως.